

tige ordningens karakter af en egentlig pensionsordning. Tilsvarende må gælde den omstændighed, at pensionerne ikke er underkastet en automatisk dyrtidsregulering.

III. Ad § 9, stk. 4. Vedrørende ministrenes stilling.

Ifølge lov nr. 198 af 16. juli 1927 om vederlag og pension m. v. for ministre, jfr. lov nr. 403 af 12. juli 1946, har en tjenestemand, der er overgået til ministerstilling, ret til ved sin afgang fra denne at oppebære den ham ved afgang fra tjenestemandsstillingen tilkommende pension forøget med den ham som minister tilkommende pension; det samlede pensionsbeløb kan dog ikke overstige 11 928 kr. som grundpension.

Ved afgang fra tjenestemandsstilling, som en afgået minister beklæder, har han ret til den samlede pension, der som afgået minister tilkom ham, hvis denne er større end den pension, hvortil tjenestemandsstillingen berettiger ham, idet det tidsrum, hvori han har fungeret som minister og eventuelt i tidligere tjenestemandsstilling, medregnes i pensionsalderen.

Da en tjenestemand ifølge lovforslagets § 9, stk. 1, er undtaget fra lovens område, og da det samme ifølge § 9, stk. 2, gælder pensionister, synes den omstændighed, at en tjenestemand overgår til ministerstilling med de ovenfor anførte pensionsmæssige konsekvenser, ikke at burde medføre, at han indføres under lovens område, men dette ses heller ikke hjemlet ved den nuværende affattelse af § 9, stk. 4, der tager sigte på personer, der alene har adgang til pension i henhold til loven om vederlag m. v. til ministre.

IV. Vedrørende spørgsmålet om, i hvilket omfang statstjenestemændenes nu lovhjemlede pensionsrettigheder er beskyttede.

Ved behandlingen af dette spørgsmål vil det være naturligt først at fremsætte nogle almindelige bemærkninger vedrørende tjenestemændenes samlede ansættelsesvilkår. Tjenestemandsløven forudsætter, at tjenestemanden varigt og som livsgerning har ansættelse i statens tjeneste, jfr. lovens § 1, og overensstemmende hermed har man til stadighed fremhævet den tilsikrede, varige

beskæftigelse som et af de særlige tjenestemandsgoder.

Pensionsgodet har nøje tilknytning hertil, idet det i høj grad bidrager til at sikre den pensionsberettigede tjenestemand imod afskedigelse af ham utilregnelig årsag. Endvidere har pensionsretten en selvstændig økonomisk værdi ud fra et efterløns synspunkt og må derfor betragtes som et yderst betydningsfuldt tjenestemandsgode.

Som andre særlige tjenestemandsgoder kunne oprindeligt med en vis vægt nævnes sygelønsordningen og ferieordningen, men den relative værdi af disse goder har igennem årene været stærkt aftagende som følge af udviklingen på det private arbejdsmarked på de nævnte områder.

Ved samtlige hidtil stedfundne forhandlinger om revision af tjenestemændenes vilkår har pensionsretten såvel af staten som af tjenestemændenes forhandlingsberettigede organisationer været betragtet som en integrerende bestanddel af den samlede ordning. I denne forbindelse er der grund til at fremhæve, at selvom tjenestemændenes lønvilkår m. v. i sidste instans fastlægges af lovgivningsmagten i tjenestemandsløven, har man dog nu igennem en menneskealder forberedt lovgivningen på dette område gennem omfattende forhandlinger i kommissionsform imellem repræsentanter for lovgivningsmagten, administrationen og tjenestemændenes centralorganisationer, hvorunder man har tilstræbt at opnå enighed om alle væsentlige momenter i den ny lønordning. Man har herigennem til en vis grad givet de senere gennemførte lønningsslove en særlig forhandlingsmæssig baggrund, som det næppe vil være rigtigt fuldstændig at bortse fra selv ved en rent juridisk bedømmelse af det fremsatte spørgsmål.

Der er endvidere grund til at fremhæve, at den fremgangsmåde, der på pensionsområdet har været fulgt ved de almindelige lønrevisioner siden 1919, stedse har været af en så imødekommende karakter, at der herigennem også er vakt visse forventninger hos tjenestemændene om, at i hvert fald mere radikale indgreb i opnåede pensionsrettigheder ikke ville blive foretaget.

På den anførte baggrund må det rejste spørgsmål om den rent juridiske ret til at ændre statstjenestemændenes nugældende pensionsordning vurderes.